

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

צ"א

עין משפט נר מצוה

ע א ב מיי פ"ד מהל'
אישות הל' ית כב סמג
עשין מה טו"ע"ה אה"ע ק"י
קטו ספ"י ו' ו' קמח ספ"י
ט:
ע א ב מיי פ"ד מהל'
גירושין הלכ"ד
ו'פ"ד מהלכות אישות
הלכה יג סמג עשין מה
טו"ע"ה אה"ע ק"י ספ"י
ז:

תוספות

גרשתי בהו. מי אמרין
דמהימנא או למה עיניה
מנה בלחך: אבל היכא
דלא מהימנא לדין
דאשע המנונא דכרי בלחך
דכרי שקר מבעלה בפניו
ומהכא שפעין בכל דוכתא
לכרי המנונא דכרי בלחך
שלמיה לבעלה גרשתי
לחמת: תיבאח דרבא.
לחמך לא מהימנא דהא
הכא לית לה כיסופא שאין
כחן ביין דלא סגי לה
היא ללא חמרה אין יורה
כהן אי לא איסא דרקאמרה לא
חמרה ליה. לכיון שהיא זריכה לזכר
דכריה כדאמרה השמים בני לזינג
זריכה לומר זפירוש מה שהיא
טוענת עליו דהיינו שאין יורה כחן
כסיפא לה מילתא ואי לאו דקושטא
היא לא הוה חמרה. ואית דגרסי
כיון דקא אמי לה כלומר אחר
שמלאה בלבה לומר כך: והא הכא
יודעה היא דבעלה ידע זה.
דסלקא דעתך הכא דליהו נמי קים
ליה ציורה כחן וקמתי ללא מהימנא:
נהי דציורה ידע ציורה כחן מי
ידע. מהא משמע דהיא דהשמים
בני לזינג דמנן צמתיי ייינו יורה
כחן וכדכתיבנא: ולענין הלכה
קיי"ל כרב המנונא דאשה שאמרה
לבעלה גרשתי נאמנת דסוגין
בכוליה הש"ס כוותיה ומדמינן לה
למתניתינן ש"מ שלא להמירה בלבה
לינשא נאמנת אלא אף ליטול כתובה
דומיא דמתני' דקמתי ויאלות וטולות
כתובה ועוד שהרי מספר כתובה
נלמוד שקר כתב לה לכשתנשא
לאחר תטלי מה שכתב ליהי כדתנן
דהאשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים^א כך כתב הרמזין ז"ל בלכותיו. מיהו איכא למימר דלית לן מדרש כתובה אלא בעיקר כתובה
אכל בתוספת לא. וכיון דמשום הכי מהימנא טפי כי אמרה גרשתי מני אמרה השמים בני לזינג משום דבגרשתי ידע זה בעלה
ואינה מעיזה וזה השמים בני לזינג דלא ידע זה מעיזה שפעין מינה דכאומרת אינו נוקק עמי כלל כיון דבעלה ידע זה אפילו למשה
אחרונה מהימנא ויוליא ויתן כתובה אפילו לא אחיא מחמת טענה דבעיה חוטרא ליה ומרה לקצורה שהרי גדולה מזו אמרו' אי אפשר
אלא אי צבדי והיא צבדה יוליא ויתן כתובה. מיהו כתב ר"י ז"ל דרוקא כשהיא חוטרה מת להתגרש הוא דלמרינן יוליא ויתן כתובה אבל
תוצעת כתובה לא מהימנא והיא רחיה מלדמך צפרק האשה ר"ה רצה האשה שחברה מת בעלי נאמנת מת בעלי תנו לי כתובתי אינה
נאמנת: ואיכא למידק אשמעתין דהכא משמע דמילתא ידע בעלה מהימנא משום דלא מחלפא ביה ודלא ידע זה בעלה לא מהימנא
והתם בסוף פרק הבא על יצמנו גבי הא דתנן נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשאי ליבטל משמע איפכא דלמרינן
התם' הוא אמר מינה והיא אמרה מינה אמר רבי אמי דברים שבינו לבינה היא נאמנת מאי טעמא היא קים לה ציורה כחן ואיזהו לא
קים ליה ציורה כחן משמע דמשום דלא קים ליה מהימנא הא קים ליה לא מהימנא והכא דלמרינן איפכא תירך הרמזין ז"ל דלא דמיין
אהדדי דהתם איזהו הוא דקמפיק לה ומפסיד לה כתובתה הילכך אי תרוייבו קים להו ליכא למימר דליה מהימנא משום דחוקה אין אשה
מעיזה בפני בעלה דכי אמרינן הכי היכא דליה צעיא לאפוקי נפשה מבעלה דליה העוה טובא ואי לאו דקושטא קאמרה אינה מעיזה
אל תהם דליה צעיא לאפוקי (נפשה) מעיזה ומעוזה אצל קים ליה דליה קים לה ואיזהו לא קים ליה אינו צדין שיוליאנה ויפסיד כתובתה
בטוענת שמא: הוה איסא. אשת כהן הייתה דלי אשת ישראל כיון שאפילו לפי דכריה סבורה היתה שהיא בעלה אצל לך אונס
גדול מזה ואונס בישראל משרא שרי ולמה ליה לרב נחמן למימר עיניה נתנה בלחך אלא ודאי כדאמרן: הא מילא. תשמיש:
אהלוי

גרשתי^א). מי מהימנא ואם אשת כהן אסור לו להמירה: הסם
הוא. דמעיקרא משום^ב ידע לה דבעלה לא ידע זה אי נטמאת
אי לא [אהכין] אי אמרה טמאה אי לך לא מהימנא אבל
היכא דאמרה גרשתי ידעה דבעלה ידע אי משקרא אי לא
^ג לא הוה אמרה הכי דחוקה דאין
אשה מעיזה פניה בפני בעלה:
אדרבה. לא^ד מיעינא למשנה
אחרונה ללא מהימנא אלא אפי'
למשנה ראשונה דקתני מהימנא לא
הוי טעמא אלא משום דלא עבדא
לזווי נפשה דלמרה דנטמאה אי לאו
דהכי הוא כדקאמרה: דוימנין דקיק
לה מן גברא. שליער לה בעלה
ומעוזה פניה בפניו. ענין אחר
דמתקין לה מן גברא שמוקף יורה מן
אדם אחר שנתנה זו עיניה ופסילו
מעוזה לומר לבעלה גרשתי: והא
הכא דלית לה כיסופא. דהא מילתא
לא מצויה נפשה ואפילו הכי קתני
במשנה ראשונה דמהימנא ויכתי אמר
אפילו למשנה ראשונה כו': הסם.
נמי אית לה כיסופא לכיון דלא סגי
לה כחן קאמרה גבי זו דינא אי
יורה דלא אי לאו דכרי הוא לא
קאמרה ואהי מהימנא: דהא הכא
ידעה היא. דבעלה ידע דיורה
כחן וקמתי לה לא מהימנא אלמא
אשה מעיזה: דכל יומא. לאחר
תשמיש מקדמה ומשיא ידא לגברא
כדי לטהר דיו לאחר תשמיש ואתם
יומא חד ועבדה הכי אמר לה הלא
מילתא דתשמיש לא הוי האידנא:
אהלוי

וגברא הוא דנסתחפה שדרו ואמרינן ליה
^ה מתני' היא האומרת טמאה אני לך יש לה
כתובה במאי עסקינן אילימא באשת ישראל
אי ברצון כלום יש לה כתובה ואי באונס מי
קא מיתסרא על גברא ואלא באשת כהן
אי ברצון כלום יש לה כתובה מי גרעה
מאשת ישראל ברצון אלא לאו באונס יוקתני
יש לה כתובה איבעיא להו אמרה לבעלה
גרשתי מהו אמר רב המנונא ת"ש האומרת
טמאה אני לך דאפילו למשנה אחרונה דקתני
לא מהימנא התם הוא דמשקרה ידיעה
דבעלה לא ידע בה אבל גבי גרשתי ידע
בה^ו מהימנא ידחוקה אין אשה מעיזה פניה
כפני בעלה אמר ליה^ז רבא אדרבה אפי'
למשנה ראשונה דקתני מהימנא התם משום
דלא עבידא לזווי נפשה אבל הכא דומינן
דקיקף לה מן גברא מעיזה ומעוזה מתיב
רב משרשיא השמים בני לבינג דמשנה
ראשונה^ח תיובתא דרבא הכא דלית לה
כיסופא וקתני דמהימנא קסבר רבא התם
כיון דלא סגי לה דלא אמרה^ט אין יורה
כחן אי לא איתא כדקאמרה לא אמרה
ליה השמים בני לבינג דמשנה אחרונה
תהוי תיובתא דרב המנונא והא הכא ידיעה
היא^י ובעלה ידע בה וקתני דלא מהימנא
קסבר רב המנונא הכא נמי היא גופה אמרה נהי דבביאה ידע
ביורה כחן מי ידע ומשום הכי משקרא: ההיא איתתא דכל יומא
דתשמיש מיקדמה משיא ידיה לגברא יומא חד אתיא ליה מיהא לממשיא
אמר לה הלא מילתא לא הוה האידנא אמרה ליה א"כ חד מן גברים
אהלוי

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול בעל לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו:

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו:

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו:

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו:

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו:

כחובה אינה נאמנת אף לינשא כדאמר בהיא דהאשה שאמרה מת בעלי ותנו לי כתובה אינה נאמנת לינשא זריכה ליהו ורעו יורה כחן אינה נאמנת נמו למשנה אחרונה. כלל
דמילתא כל מילי דיכול לידע ומכחשמו נאמנת אצל בעליי שאין בעל יכול לידע אינה נאמנת והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוליא ויתן כתובה ואומר ריב"זי דלא תטול רק מנה מאחרי אכל תוספת אין
כדאמר פרק אע"פ מן גמולין גובה את הכל מן האירוסין אינו נכנס אלמא מנה מאחרי פסק הלכה למעשה כ"ר א וציורה לן נכנסה לחופה ולא נבעלה מנה חופה קונה או
חיבת ביאה קונה ונתנה בתיון פ"י דכל תיקו דמנונא המניח מחבירו עליו הראיה ודלא כרב אלפס דפסק כל תיקו דמנונא יתקון ולכן אף כאן כיון ליכא חיבת ביאה אין לה תוספת דאף דקיי"ל כי הערלה מחובה
בגמר ביאה לענין עריות הלא לענין חיבת לקנות תוספת אינה ביאה וכן מי שאינו צריח להתקשות אפילו למי' משמע מת בעריות חיב מ"מ אין כאן חיבת ביאה וגם מה שהכניסה בנדותיה לא תטול רק כגמולא
מיה שהביאה אלא מה שרגלין לכחוב דמיוא דבעלה ליה דתוספין יתיר ממה שהכניסה לו דגם זה מן התוספת יש לה ולא תטול רק פסק ריב"זי בתשובות סמג דכריו: